

12. Vilhushynskyy, J.M. (2012), "The question of the principle of specialization in general jurisdiction", *Advokat*, no 6, pp. 9-13, available at : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/adv_2012_6_1.pdf.

УДК 342.95

ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДІЇ ВІДКРИТТЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Глухова М.М., здобувач

*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
пр. Гагаріна, 26, м. Дніпропетровськ, Україна
mtp2705@mail.ru*

Виокремлюється й досліджується перша стадія апеляційного провадження – відкриття провадження в справі; характеризуються дії судді-доповідача під час прийняття апеляційної скарги. Висвітлено практичний досвід і проблеми, пов'язані з отриманням суддею-доповідачем апеляційної скарги, сформульовано поняття стадії відкриття апеляційного провадження, запропоновано власний погляд на черговість дій судді під час прийняття та розгляду адміністративної скарги.

Ключові слова: адміністративний процес, адміністративне судочинство, відкриття провадження в справі, апеляція, апеляційна скарга.

ПОНЯТИЕ И ХАРАКТЕРИСТИКА СТАДИИ ОТКРЫТИЯ АПЕЛЛЯЦИОННОГО ПРОИЗВОДСТВА

Глухова М.Н.

*Днепропетровский государственный университет внутренних дел, пр. Гагарина, 26, г. Днепропетровск, Украина
mtp2705@mail.ru*

Выделяется и исследуется первая стадия апелляционного производства – открытие производства по делу; характеризуются действия судьи-докладчика при принятии апелляционной жалобы. Отражен практический опыт и проблемы, связанные с получением судьей-докладчиком апелляционной жалобы, сформулировано понятие стадии открытия апелляционного производства, предложен собственный взгляд на очередность действий судьи при принятии и рассмотрении административной жалобы.

Ключевые слова: административный процесс, административное судопроизводство, открытие осуществления по делу, апелляция, апелляционная жалоба.

CONCEPT AND DESCRIPTION OF THE STAGE OF OPENING OF APPELLATE REALIZATION

Gluhoveray M.N.

*Dnepropetrovsk state university of internal affairs, boulevard Gagarina, 26, Dnipropetrovsk, Ukraine
mtp2705@mail.ru*

The first stage of appellate realization – opening of realization is distinguished and investigated in business and the actions of judge-speaker are characterized at the acceptance of petition of appeal. Practical experience and problems are reflected related to the receipt of petition of appeal a judge-speaker, the concept of the stage of opening of appellate realization is set forth, an own look offers to the order of actions of judge at an acceptance and consideration of administrative complaint.

Without regard to the protracted functioning of institute of appeal in the administrative rule-making to this time there is an enormous amount of questions that need a scientific comprehension and improvement of the legal adjusting. One of such questions there is finding out of sequence of executions of administrative court of the first instance and appellate instance on the stage of opening of appellate realization. Actuality of illumination of this question is conditioned by the existent problems of правозастосування, by divergences in judicial practice. It is in addition, impossible not to pay attention to that judicial activity of administrative courts on the stage of opening of appellate realization was not the article of scientific researches.

Thus, summarizing foregoing under opening of appellate realization in business it follows to understand the stage of administrative process, on that a judge-speaker decides a question about opening of appellate realization in certain administrative business in the court of appellate instance, checks up a presence for a person, that appealed to the administrative court of appellate instance of right on a statutory appeal and observance of the set order of realization of this right.

The correct and logical sequence of action of judge-speaker after the receipt of petition of appeal helps to attain the general aim of justice, check legality and validity of the court decision accepted by the administrative court of the first instance.

Key words: administrative process, administrative rule-making, opening of realization in business, appeal, petition of appeal.

Незважаючи на тривале функціонування інституту апеляції в адміністративному судочинстві до цього часу, виникає безліч запитань, які потребують наукового осмислення й удосконалення правового регулювання. Одним із таких питань є з'ясування послідовності дій адміністративного суду першої інстанції й апеляційної інстанції на стадії відкриття апеляційного провадження. Актуальність висвітлення цього питання обумовлена існуючими проблемами правозастосування, розбіжностями в судовій практиці. Крім того, треба звернути увагу на те, що процесуальна діяльність адміністративних судів на стадії відкриття апеляційного провадження не була предметом наукових досліджень.

Проблемам становлення й розвитку адміністративного судочинства, адміністративної юстиції в Україні, було присвячено праці багатьох вчених-адміністративістів, зокрема В.Б. Авер'янова, Т.О. Коломоєць, О.М. Бандурки, В.М. Бевзенка, І.П. Голосніченка, О.В. Кузьменко, Р.С. Мельника, О.І. Миколенка, А.С. Васильєва, О.М. Пасенюка, В.С. Стефанюка, С.В. Ківалова, С.Г. Стеценка, Р.О. Куйбіди та інших. Однак питання дослідження правової природи апеляційного провадження в адміністративному судочинстві в цих працях висвітлюється фрагментарно.

Метою статті є з'ясування змісту процесуальної діяльності адміністративного суду на стадії відкриття апеляційного провадження. Завданням статті є висвітлення дій адміністративного суду першої інстанції після отримання апеляційної скарги та дій суду апеляційної інстанції після її прийняття.

Однією зі стадій адміністративного судового процесу є стадія відкриття провадження в адміністративній справі. Значення цієї стадії є дуже важливим, адже саме з неї починається рух адміністративної справи, вирішуються питання про те, чи мало місце порушення прав, свобод та інтересів особи.

Теоретичне поняття «стадія відкриття апеляційного провадження» в науці адміністративного процесу майже не досліджувалося. Здебільшого науковці приділяли увагу теоретичному поняттю «відкриття провадження в справі» в діяльності суду першої інстанції.

Наприклад, С.В. Васильєв під відкриттям провадження в справі розуміє стадію цивільного процесу, на якій суд вирішує питання про відкриття провадження з конкретної цивільної справи в суді першої інстанції, перевіряє наявність в особи, яка звернулася до суду, права на звернення до суду й дотримання встановленого порядку реалізації цього права [1].

Автори підручника «Адміністративне судочинство» за загальною редакцією Т.О. Коломоєць під відкриттям провадження в справі розуміють сукупність процесуальних дій щодо з'ясування правових питань прийняття адміністративним судом до розгляду адміністративного позову [2, с. 138].

Стосовно апеляційного провадження, то саме із цієї стадії починається рух апеляційної скарги, здійснюється відкриття апеляційного провадження.

Стадія відкриття апеляційного провадження пов'язана з безпосереднім прийняттям апеляційної скарги до провадження суддею-доповідачем, який, отримавши апеляційну скаргу, протягом трьох днів перевіряє її відповідність вимогам ст. 187 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) [3] і за відсутності перешкод постановляє ухвалу про відкриття апеляційного провадження.

Початок стадії відкриття апеляційного провадження складається із сукупності дій зацікавленої особи. Зацікавлена особа, яка незгодна із законністю й обґрунтованістю судового рішення, подає апеляційну скаргу до адміністративного суду апеляційної інстанції через суд першої інстанції, який ухвалив оскаржуване судові рішення. Копія апеляційної скарги одночасно надсилається особою, яка її подає, до суду апеляційної інстанції (ст.186 КАС України) [3].

Аналіз положень КАС України дає підстави стверджувати, що адміністративний суд не має права ініціювати апеляційне провадження. Однак адміністративний суд апеляційної інстанції наділений повноваженнями відкривати апеляційне провадження.

До прийняття рішення про відкриття провадження в справі подана заява та супровідні документи реєструються в канцелярії апеляційного суду, після чого за результатами автоматичного розподілу передаються судді-доповідачу.

Після отримання заяви суддя-доповідач здійснює такі дії: 1) з'ясовує склад учасників адміністративного процесу; 2) надсилає копії ухвали про відкриття апеляційного провадження особам, які беруть участь у справі, разом із копією апеляційної скарги, інформацією про їхні права й обов'язки, встановлює строк, протягом якого можуть бути подані заперечення на апеляційну скаргу; 3) з'ясовує обставини, на які посилаються особи, що беруть участь у справі, як на підставу своїх вимог і заперечень; 4) з'ясовує, які обставини визнаються та які заперечуються особами, що беруть участь у справі; 5) пропонує особам, що беруть участь у справі, подати нові докази, на які вони посилаються, або витребує їх за клопотанням особи, що подала апеляційну скаргу, або з власної ініціативи; 6) вирішує інші письмово заявлені клопотання осіб, які беруть участь у справі; 7) вирішує питання про можливість письмового провадження за наявними в справі матеріалами в суді апеляційної інстанції; 8) вирішує інші питання, необхідні для апеляційного розгляду справи.

Згідно з Кодексом адміністративного судочинства України суддя-доповідач на цій стадії діє одноособово. Усі судові рішення, ухвалені суддею-доповідачем під час підготовки справи до апеляційного розгляду, викладаються у формі ухвали. Копії ухвал надсилаються особам, які беруть участь у справі.

Процесуальне завдання, що вирішується суддею-доповідачем на стадії відкриття апеляційного провадження, – це перевірка підстав для прийняття апеляційної скарги. Суддя-доповідач з'ясовує, чи додержано порядок подання апеляційної скарги: форма та зміст скарги; підсудність справи апеляційному адміністративному суду й конкретно цьому апеляційному суду; подання скарги належною особою; наявність усіх документів, заявлених у переліку документів, що додаються до апеляційної скарги; відповідність кількості наданих копій заяви й копій усіх документів, що додаються до апеляційної скарги, відповідно до кількості відповідачів і третіх осіб; відомості про забезпечення доказів або позову, сплату судового збору тощо.

Наступним моментом, який, як правило, перевіряє суддя-доповідач під час отримання апеляційної скарги, є дотримання строків звернення до адміністративного суду апеляційної інстанції, передбачених ст. 186 КАС України. Якщо такий строк не дотримано, суддя-доповідач перевіряє, чи не ставить особа, яка подала апеляційну скаргу, питання про поновлення строку на апеляційне оскарження; чи є підстави пропущення строку на апеляційне оскарження, вказані особою в заяві, поважними. Якщо заяву не буде подано особою в зазначений строк або вказані нею підстави для поновлення строку апеляційного оскарження будуть визнані неповажними, суддя-доповідач відмовляє у відкритті апеляційного провадження.

Також суддя-доповідач під час вирішення питання відкриття апеляційного провадження з'ясовує, чи не сплинув один рік із моменту оголошення оскаржуваного судового рішення, якщо апеляційну скаргу подає прокурор, орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт владних повноважень.

Згідно зі ст. 189 КАС України [3] незалежно від поважності причини пропуску строку апеляційного оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження, якщо апеляційна скарга прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншого суб'єкта владних повноважень подана після спливу одного року з моменту оголошення оскаржуваного судового рішення.

Наступною обставиною, яка перевіряється суддею-доповідачем, є дотримання вимог щодо форми та змісту апеляційної скарги.

Згідно зі ст. 187 КАС України апеляційна скарга подається в письмовій формі. У ній обов'язково зазначаються: 1) найменування адміністративного суду апеляційної інстанції, до якого подається скарга; 2) ім'я (найменування), поштова адреса особи, яка подає апеляційну скаргу, а також номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти, якщо такі є; 3) вимоги особи, яка подає апеляційну скаргу, до суду апеляційної інстанції; 4) обґрунтування вимог особи, яка подала апеляційну скаргу, із зазначенням того, у чому полягає неправильність чи неповнота дослідження доказів і встановлення обставин у справі та (або) застосування норм права; 5) за необхідності зазначається клопотання особи, яка подає апеляційну скаргу, про витребування нових доказів, про виклик свідків тощо; 6) перелік матеріалів, які додаються [3].

В апеляційній скарзі зазначається, чи бажає особа взяти участь у судовому засіданні суду апеляційної інстанції чи просить суд розглянути справу за її відсутності. Якщо в апеляційній скарзі наводяться нові докази, які не були надані суду першої інстанції, то в ній зазначається причина, з якої ці докази не були надані.

Обов'язково суддя-доповідач перевіряє, чи підписана апеляційна скарга особою, яка її подала, або її представником. Якщо апеляційна скарга подається представником, суддя-доповідач перевіряє, чи додано представником оформлений належним чином документ про свої повноваження, якщо цей документ не подавався раніше. Також суддя-доповідач з'ясовує, чи зазначено дату подання апеляційної скарги.

Наслідком вчинення процесуальних дій судді-доповідачем буде прийняття одного з таких рішень: про відкриття апеляційного провадження, про відмову у відкритті апеляційного провадження, про повернення апеляційної скарги, про залишення апеляційної скарги без руху.

Таким чином, правильна й логічна послідовність дії судді після одержання позовної заяви допомагає досягти загальної мети правосуддя: забезпечення повного доступу до правосуддя та своєчасного й правильного вирішення адміністративної справи.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, під відкриттям апеляційного провадження в справі треба розуміти стадію адміністративного процесу, на якій суддя-доповідач вирішує питання про відкриття апеляційного провадження з конкретної адміністративної справи в суді апеляційної інстанції, перевіряє наявність в особи, яка звернулася до адміністративного суду апеляційної інстанції, право на апеляційне оскарження й дотримання встановленого порядку реалізації цього права. Правильна й логічна послідовність дії судді-доповідача після одержання апеляційної скарги допомагає досягти загальної мети правосуддя, перевірити законність та обґрунтованість судового рішення, прийнятого адміністративним судом першої інстанції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєв С.В. Цивільний процес: навчальний посібник [Електронний ресурс] / С.В. Васильєв. – Режим доступу : // <http://mego.info>
2. Адміністративне судочинство: підручник / за заг.ред. Т.О. Коломоєць. – К.: Істина, 2009. – 256 с.
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 10 червня 2014 р.: (офіційний текст). – К.: Паливода А.В., 2014. – 196 с.

REFERENCES

1. Vasilev, S.V. (2010), *Tsivilniy protses: navchalniy posibnik* [Civil procedure: teaching aid], available at: // <http://mego.info>
2. Kolomoets, T.O. (2009) *Administrativne sudochinstvo: pidruchnik* [Administrative proceeding: textbook], Istina, Kyiv, Ukraine.
3. "Code of Administrative Proceedings of Ukraine of July 6, 2005: current legislation amended and supplemented as for June 10, 2014: (official text)", (2014), A.V. Palivoda, Kyiv, Ukraine.

УДК 342.553

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Кеча А.С., аспірант

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
вул. Піонерська, 2, м. Одеса, Україна
kechchka89@mail.ru*

У статті проаналізовано й визначено основні цілі, завдання та функції, на основі яких відділ державної реєстрації речових прав на нерухоме майно повинен здійснювати свою владно-управлінську діяльність. Досліджено поняття повноважень відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, визначено основні елементи, які відображають зміст таких повноважень. Проаналізовано взаємозв'язок компетенції